

ÚSTŘEDNÍ KONTROLNÍ
A ZKUŠEBNÍ ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÝ

ISO 9001: 2008

www.ukzuz.cz

Rostlinolékařská péče – součást činností ÚKZÚZ

Daniel JUREČKA

Regulace škodlivých organismů

- Celosvětově škody více než 40 % potenciální produkce potravin i přes použití více než 3 milionů tun pesticidů a dalších ochranných opatření (bez opatření až 70 %).
- Pokud by se aspoň část těchto potravin zachránila, vyřešilo by to problém 3 miliard podvyživených lidí.
- 70.000 druhů ŠO na světě proti zjednodušeným agroekosystémům pro pěstování plodin (v USA 99 % pěstovaných plodin jsou introdukované plodiny).
- Pesticidy mají benefit cca 4 \$ na utracený dolar, ale efektivní biologická kontrola má benefit 30-100 \$.
- Očekává se, že užívání pesticidů poklesne až o 50 %.
- Zdravá rostlina: kvalitní půda, osevní postup, odolné genotypy odrůd, zdravé osivo a sadba, hnojení, pesticidy, monitoring ŠO, informace....

Oblasti činnosti ÚKZÚZ

TRVALÉ KULTURY
registry sadů, vinic, chmelnic

→ **KRMIVA**
kontrola krmiv
registrace krmivářských provozů

→ **ROSTLINOLÉKAŘSTVÍ**
přípravky na ochranu rostlin
výskyt a diagnostika
škodlivých organismů

→ **OSIVO a SADBA**
uznávací řízení + kontrola oběhu
registrace a evidence
rozmnožovacího materiálu

→ **ODRŮDY**
právní ochrana
registrace odrůd
doporučování odrůd

→ **PŮDA a VÝŽIVA**
monitoring vstupů do půdy
registrace a kontrola hnojiv
agrochemické zkoušení

EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ + IOR

- je specializovaný úřad státní správy zřízený zákonem č. 147/2002 Sb.
- je organizační složkou státu
- je správním úřadem, podřízeným Ministerstvu zemědělství
- je držitelem certifikátu ČSN EN ISO 9001:2009 pro výkon státní správy, úřední kontroly a souvisejícího zkušebnictví v oblasti vstupů do zemědělství

Sídlo ústavu je v Brně a jeho činnost je zabezpečována na pracovištích na území celé České republiky.

Provádí správní řízení a vykonává jiné správní činnosti, odborné a zkušební úkony, kontrolní a dozorové činnosti v oblastech

HNOJIVA A PŮDA

KRMIVA

TRVALÉ KULTURY

OSIVO A SADBA

ODRŮDY

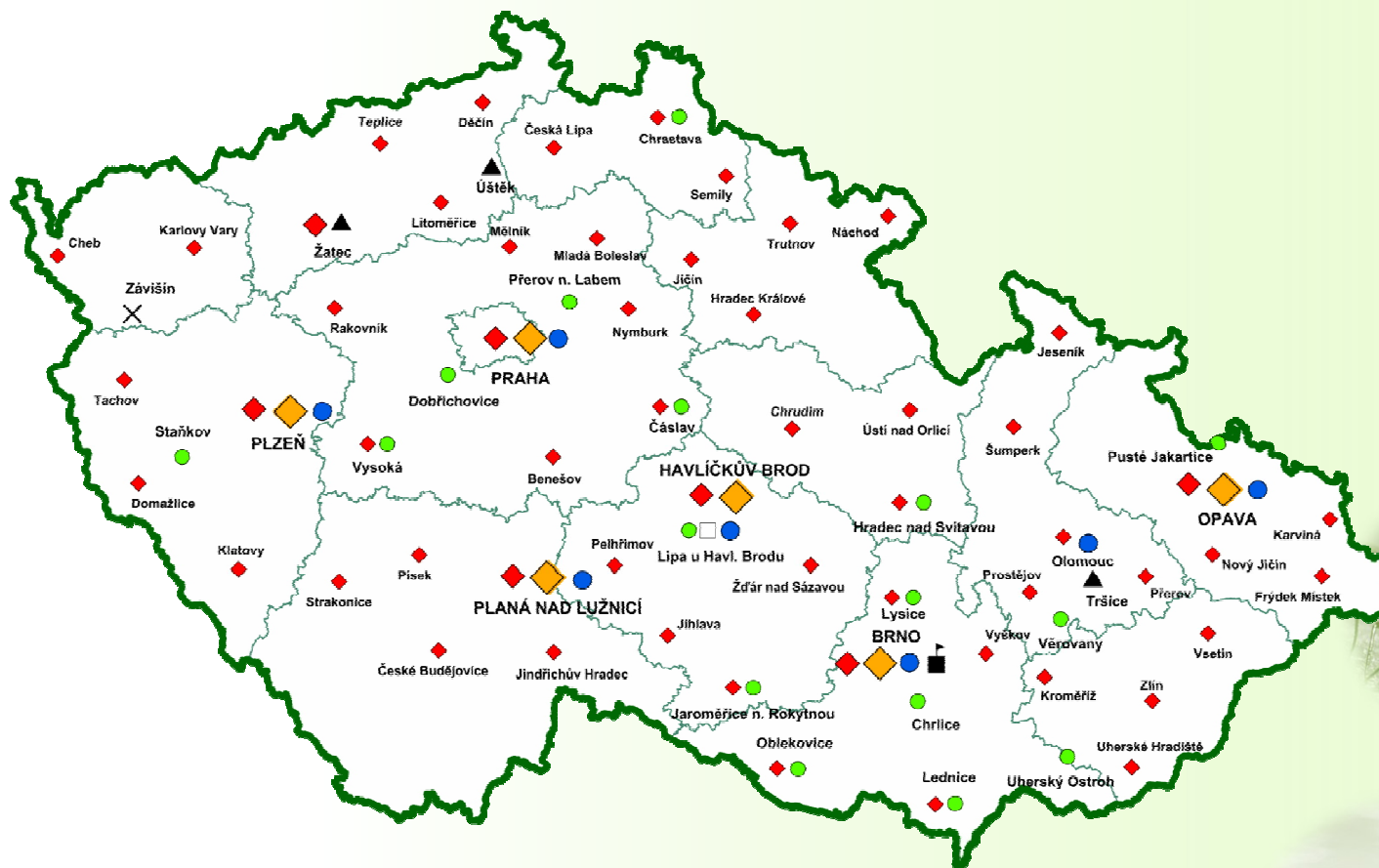
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

ROSTLINOLÉKAŘSTVÍ

ROZMÍSTĚNÍ PRACOVÍŠŤ ÚKZÚZ

ústředí ústavu

zemědělská inspekce

zkušební stanice

lukařsko - pěstinnářská stanice

regionální pracoviště

laboratoře

veřejné známkovny chmele

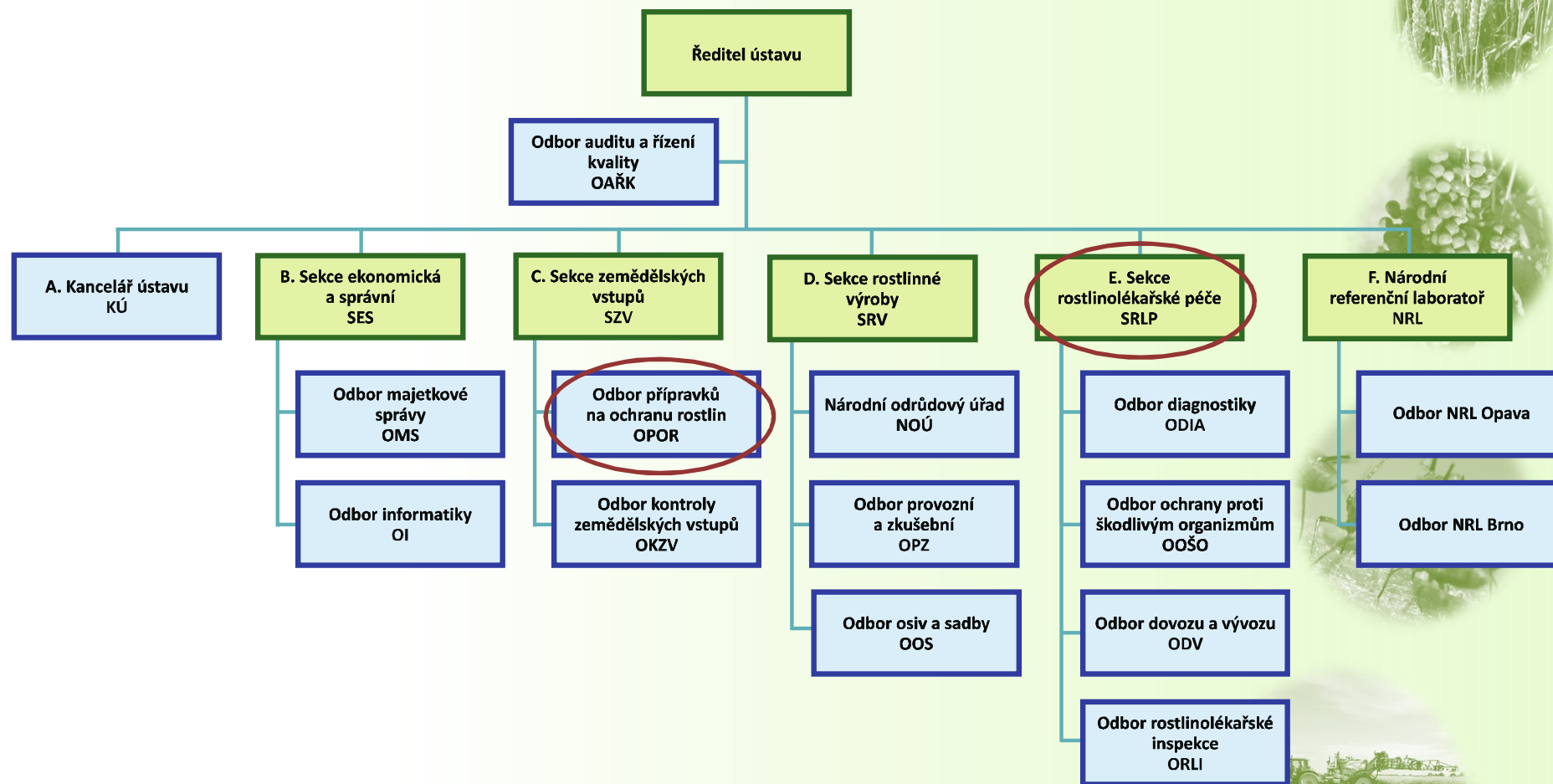

biologická testovací stanice

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA ÚSTAVU

RL a ÚKZÚZ v roce 2014

- Monitoring ŠO:
 - 1.176 pozorovacích bodů
 - 62.822 pozorování
- Diagnostika:
 - 6.500 vzorků
 - 10.000 testů
- Dovoz a vývoz:
 - 17.783 RL osvědčení
 - 1.712 dovozních kontrol
- RL inspekce:
 - 4.004 subjektů v registru osob
 - RL dozor: 4.694 kontrol, SRK: 2.412 kontrol
 - Nakládání s přípravky: 1.768 kontrol
- Osvědčení o odborné způsobilosti II. a III. stupně:
 - 1.662 žadatelů, 116 zkoušek
- Přípravky na ochranu rostlin:
 - 408 žádostí o povolení či změnu
 - 47 povolení rozšířeného použití

Sekce zemědělských vstupů

PŘÍPRAVKY NA OCHRANU ROSTLIN

- Úřední kontroly uvádění přípravků na ochranu rostlin do oběhu, jejich skladování a označování.
- Odborné hodnocení a povolování přípravků na ochranu rostlin.
- Odborné hodnocení podkladů pro účinné látky.
- Posuzování rizik pro složky životního prostředí.
- Rizika pro necílové organismy, ošetřované plodiny a jiné kultury.
- Posuzování účinnosti.
- Vyřizování podnětů k rozšíření použití přípravků na menšinová použití.
- Složení přípravku, fyzikální a chemické vlastnosti přípravků a účinných látek.
- Vydávání osvědčení pro způsobilost zkušebních organizací testovat přípravky v souladu se Správnou experimentální praxí a zajišťování dozoru nad činností těchto pracovišť.
- Kontrolní testování aplikační techniky, která spočívá v přezkoumávání způsobilosti pro správnou aplikaci přípravku.
- Zhodnocení způsobilosti žadatele pro vydání koncesované živnosti pro provozování kontrolního testování.

Sekce zemědělských vstupů

PŘÍPRAVKY NA OCHRANU ROSTLIN

Aktuality:

- V řízení je **návrh novely zákona** č. 326/2004 Sb., o RL péči. Jedním z cílů je prohloubení opatření proti dovozu a prodeji nepovolených přípravků a falsifikátů a zprůsnění sankcí za tuto činnost.
- ÚKZÚZ se bude ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství nadále zaměřovat na oblast **minoritních použití**, kde vlivem nedostatečného zájmu výrobců nemají pěstitel dostatek přípravků pro ochranu rostlin.

Sekce rostlinolékařské péče • Rostlinolékařství

ODBOR DOVOZU A VÝVOZU

- Vývozní rostlinolékařská šetření.
- Vystavování rostlinolékařských osvědčení.
- Dovozní rostlinolékařské kontroly.
- Registrace a kontroly provozovatelů zařízení k hubení škodlivých organismů a výrobců dřevěného obalového materiálu.
- Kontroly dřevěného obalového materiálu.
- Kontroly v semenářských porostech, jejichž produkce je určena k vývozu.
- Schvalování míst pro odbavování zvláště rizikových rostlinných komodit.
- Kontroly rostlin umístěných v záchranných centrech CITES a schvalování těchto míst.
- Implementace právních předpisů EU do vnitrostátních předpisů.

Sekce rostlinolékařské péče • Rostlinolékařství

ODBOR DOVOZU A VÝVOZU

Aktuality:

- V posledních dvou letech byly zpracovány nebo se zpracovávají podklady pro tzv. **Pest Risk Analysis** pro vývoz do:
 - Vietnamu, Indie, Mexika, Číny, Malajsie, Brazílie.
- Účastníme se bilaterálních jednání s třetími zeměmi pro odbourávání fyto-sanitárních bariér a zlepšení uplatnění produkce ČR na zahraničních trzích – např. USA, RF.

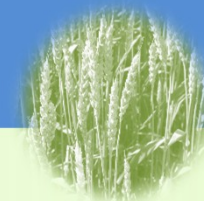

Sekce rostlinolékařské péče • Rostlinolékařství

ODBOR DIAGNOSTIKY

- Působnost Národní referenční laboratoře pro diagnostiku škodlivých organismů na úseku rostlinolékařské péče.
- Pověřování právnických osob výkonem odborné činnosti referenční laboratoře pro diagnostiku škodlivých organismů.
- Zavedení systému řízení kvality – akreditace podle normy **ČSN EN ISO/IEC 17025:2005**.
- Zajištění komplexní laboratorní diagnostiky a testování škodlivých organismů v odbornostech bakteriologie, entomologie, mykologie, nematologie a virologie.
- Určování původců chorob a poškození rostlin.
- Využití molekulárně-biologických metod k detekci a determinaci škodlivých organismů.
- Monitoring letové aktivity a determinace hospodářsky významných druhů mšic.
- Zkoušky rezistence novošlechtění brambor proti původci rakoviny bramboru, háďátku bramborovému a nažloutlému včetně ověřování a identifikace patotypů háďátek.
- Ověřování inovativních metod integrované ochrany rostlin v polních maloparcelkových experimentech.

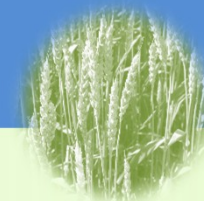

Sekce rostlinolékařské péče • Rostlinolékařství

ODBOR DIAGNOSTIKY

- Nově diagnostikované ŠO:
 - první výskyt v ČR houbového patogenu *Eutypella parasitica* původce rakoviny kůry javoru
 - potvrzen první výskyt houbového patogenu *Diplocarpon mali* v ČR, způsobující předčasný opad listů jabloní
 - potvrzení výskytu bakterie *Pseudomonas syringae* pv. *aesculi* původce slizotokové nekrózy na jírovci

Sekce rostlinolékařské péče • Rostlinolékařství

ODBOR OCHRANY PROTI ŠKODLIVÝM ORGANISMŮM

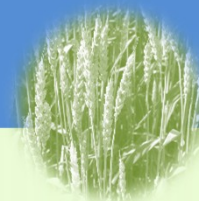
- Výkon činnosti na úseku ochrany před zavlékáním a šířením karanténních i nekaranténních škodlivých organismů.
- Povolování dovozu rizikových zásilek karanténního materiálu ze třetích zemí, dodávek tohoto materiálu ze členských států EU, přemísťování tohoto materiálu na území ČR a o povolování přechovávání tohoto materiálu a nakládání s ním.
- Implementace právních předpisů EU do vnitrostátních předpisů, odborný garant právních předpisů na úseku rostlinolékařské kontroly a dozoru.
- Monitoring výskytu nekaranténních škodlivých organismů a poruch rostlin, zaplevelení, výskyt invazních druhů rostlin v rámci ČR.
- Zpracovávání analýz rizika škodlivých organismů.

Sekce rostlinolékařské péče • Rostlinolékařství

ODBOR OCHRANY PROTI ŠKODLIVÝM ORGANISMŮM

Aktuality:

- Návrhu **nařízení** Evropského parlamentu a Rady o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin. Projednávání návrhu bylo v červnu letošního roku uzavřeno na úrovni Rady a nyní je již projednáváno v rámci Trialogu, mezi EP, Komisí a Radou - **implementace** nové unijní rostlinolékařské legislativy do národní legislativy.
- Dalším žhavým tématem je výskyt bakterie ***Xylella fastidiosa*** na území EU (Itálie a Francie).
- Od letošního roku jsme rovněž zapojeni do **programu průzkumu výskytů škodlivých organismů**, který je spolufinancován Evropskou komisí.

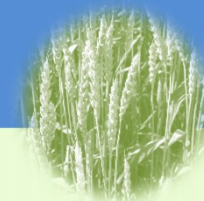

Sekce rostlinolékařské péče • Rostlinolékařství

ODBOR ROSTLINOLÉKAŘSKÉ INSPEKCE

- Osvědčování odborné způsobilosti osob pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin (dále jen „POR“).
- Kontroly v oblasti používání POR - kontroly podmíněnosti, kontroly národní a delegované SZIF.
- Povolování jednotlivé letecké aplikace POR.
- Sběr a zpracování dat o spotřebě POR.
- Poskytování informací - např. o spotřebě POR pro potřeby Eurostatu, MZe, MŽP, ČHMÚ, správců vodních zdrojů atd.
- Registrace osob dle § 12 zákona o rostlinolékařské péči a udělování oprávnění k vystavování rostlinolékařských pasů.
- Soustavná rostlinolékařská kontrola.
- Provádění monitoringu a průzkumu výskytu škodlivých organismů.
- Rostlinolékařský dozor.
- Vyřizování žádostí o náhradu nákladů a ztrát v návaznosti na plnění mimořádných rostlinolékařských opatření.

Sekce rostlinolékařské péče • Rostlinolékařství
ODBOR ROSTLINOLÉKAŘSKÉ INSPEKCE

Aktuality:

- Nové předpisy EU upravující náhrady nákladů a ztrát (NNZ) a vyloučení této finanční pomoci pro „**podniky v obtížích**“.
- Informace z hlediska řešení úletů přípravků při aplikaci u žadatelů o dotace: **Žadatelé o dotace** jsou v důsledku porušení podmínek podmíněnosti **strženy body** a se **subjektem (službou v OR)**, který použil POR v rozporu s právními předpisy, bude ústavem zahájeno **správní řízení** o uložení pokuty.
- Příprava **namátkových kontrol** profesionálních uživatelů přípravků na ochranu rostlin **v době aplikace** přípravků – zda jsou používány přípravky povolené a zda jsou dodržována omezení stanovená s ohledem na ochranu vod.

Budoucnost....

- Dostatek kvalitních, bezpečných a cenově dostupných potravin.
 - Pro zabezpečení růstu populace bude třeba 100-200 mil ha půdy.
- Šíření ŠO v souvislosti se změnou klimatu a pohybem zboží.
 - Každý rok šíření o 3 km směrem k zemským pólům.
- Ekonomická a migrační krize.
 - Otázka omezení volného pohybu osob, zboží a služeb.
- Nové technologie ve šlechtění a ochraně rostlin a jejich dostupnost.
- Otázka přístupu k seznamu povolených POR z pohledu rizik pro životní prostředí a zdraví lidí a zvířat.

Děkuji za pozornost...

